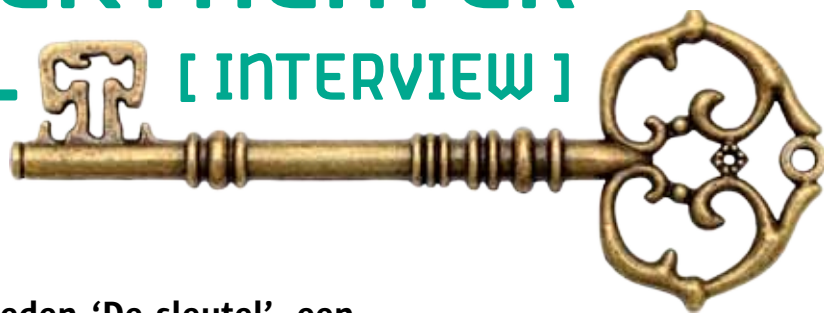

LOD MUZIEKTHEATER DE SLEUTEL [INTERVIEW]

Josse De Pauw las dertig jaar geleden ‘De sleutel’, een boek dat hem nooit losliet. In de Japanse roman uit 1956 worstelt een oude literatuurprofessor met zijn tanende seksualiteit. De Pauw maakte er een theatervoorstelling van met dans en percussie. En met vier vrouwen. “Waarom alleen vrouwen? Dat is intuïtie. En die laat me zelden in de steek.”

“De groove van strak theater.”

Josse De Pauw: “De roman ‘De sleutel’ legt twee dagboeken naast elkaar: dat van de professor, en dat van zijn jongere vrouw. De man begeert haar, maar vreest dat hij lichamelijk steeds minder te bieden heeft. Hij besluit zijn fantasieën neer te schrijven. Zogezegd in een geheim dagboek, maar hij zorgt er wél voor dat zijn vrouw de sleutel vindt. Waarop zij ook een dagboek begint. Om zijn echtgenote te kunnen bevredigen, betreft de professor een derde in het erotisch spel. Dat is dan de verloofde van hun dochter. De jaloezie wordt zijn afrodisiacum.”

Een driehoeksverhouding met twee mannen. Waarom koos u ervoor om hen in de voorstelling door vrouwen te laten vertolken?

“Intuïtie. Die laat me zelden in de steek, dat weet ik uit ervaring. Vraag me dus niet daar grote theorieën over te verkondigen. Wat ik wél kan zeggen, is dat ik al lang weer eens wou samenwerken met Frieda Pittoors. Ze schittert in de rol van de oude professor. Naarmate mannen ouder worden, krijgen ze sowieso meer vrouwelijke trekken. Het machogehalte neemt af. Spieren worden strammer, ze lopen minder als een haantje. Daarmee krijgt de professor ook te kampen. Hij krijgt hormonenpreparaten toegediend om zijn mannelijkheid op te krikken. Het werkt, want hij slaagt erin weer te presteren in bed. Maar tegelijk brengen die hormonen hem dichterbij de dood. Eros en thanatos. Maar ook een typische huwelijksstrijd.”

(c) Kurt Van der Elst

FLOW

Die boventitels bij de voorstelling maken dus dat je soms wat info mist?

“Tegelijk wil ik de toeschouwer ook vriendelijk bij de hand nemen. Ik lees delen van de dagboekteksten in als voice-over, en breng ze via luidsprekers tot vlakbij het publiek. Zo wil ik graag proberen de toeschouwer in de groove brengen.”

Uw stem, met dat warme en diepe timbre, lijkt daar ideaal voor.

“Ik hoor dat zelf niet, maar men zegt me dat ik een vertelstem heb, dat is dan meegenomen. Maar die groove kan er alleen maar komen als de hele voorstelling erop gericht is. Dat is het delicate evenwicht dat we zoeken tijdens de repetities. Vergelijk het met een elastiekje dat je optrekt en dat niet mag breken. Je moet het ritme in de voorstelling houden, weten wanneer je ophoudt met rekenen. Acteren, dans, percussie: het moet juist zitten. Een hele uitdaging voor de mensen op het podium. Zij spelen voor het eerst samen en ik maak voor het eerst een dergelijke voorstelling.”

U hebt wel dertig jaar ervaring.

“Dan hou je inderdaad hier en daar wat trucjes achter de hand. Maar het is fijner om die niet te gebruiken. Ze zijn vaak te gemakkelijk. Een voorstelling moet liefst organisch groeien, rijpen tijdens het repetitieproces. Theater maken is niet op veilig spelen. Je ziet achteraf wel waar je landt. De voorstelling ‘An old monk’ blijkt uiteindelijk een hit te zijn geworden, die ondertussen aan zijn vierde jaar toe is. Maar je begint niet te schrijven met de bedoeling een hit te maken, zo werkt het niet. Een hit overkomt je. Wegens de slinkende budgetten speelt de vereiste om een groter publiek te lokken steeds nadrukkelijker mee. Niks mis mee, maar het houdt ook een gevaar in, want goed theater is gebaat bij experiment. En experiment betekent ook dat je af en toe op je bek gaat.”

Interview: Ive Van Orshoven

LOD MUZIEKTHEATER | DE SLEUTEL
DI 12 APRIL - 20.30 UUR
vvk 14 euro | kassa 16 euro
Locatie: ccBe

ZUIVER

U loopt niet hoog op met het huwelijk?

“Ik loop niet hoog op met de idylle van het huwelijk. Het is toch altijd een beetje wroeten en ploeteren? Ook in ‘De sleutel’. De vrouw is uitgehuwelijkt, heeft niet zelf voor haar man gekozen. Ze voelt zich niet aangetrokken tot hem, vindt dat ze niet bij elkaar passen. Na de dood van haar echtgenoot zegt ze evenwel dat ze nooit van iemand anders heeft kunnen houden. En dat geloof ik. Je kan ook gaan houden van het geploeter. Maar die idylle van de zuiverheid? We halen dat niet.”

Ook niet in Japan? Want als ik aan Japan denk, denk ik in de eerste plaats aan zuiverheid.

“Fout gedacht. Japanners hebben een grotere liefde voor verval en vergankelijkheid dan wij in het Westen. Bij ons wordt een omgevallen boom uit de tuin gesleept. In een Japanse tuin is er een grote kans dat hij blijft liggen, door mos en zwammen wordt overwoekerd en langzaam wegrot. Verval hoort er meer bij het leven. Ik las ‘De sleutel’ lang geleden op aanraden van Fumiyo Ikeda, mijn vroegere echtgenote die meespeelt en de choreografie verzorgt. Toen we achteraf over het boek praatten was het af en toe alsof we elk een ander boek hadden gelezen. Ik was toen nog niet in Japan geweest, was nog niet bekend met het Japanse doen en

laten, had nog geen decor voor wat ik las, zeg maar. Daarom wil ik het Japanse karakter van het boek in de voorstelling behouden. De percussioniste Kuniko Kato zorgt voor live muziek. En de twee danseressen die de vrouw en de minnaar spelen, Fumiyo Ikeda en Taka Shamoto, spreken Japans.”

COMMUNICATIE

Omdat Japans mooi klinkt?

“Niet alleen daarom. Hun teksten worden boventiteld. Dat maakt dat je als toeschouwer naar een scherm moet kijken om te begrijpen wat er gezegd wordt, dat kost enige moeite en soms mis je iets. Maar in het leven gaat er ook geregeld informatie verloren tijdens de communicatie. Veel meer dan we denken. Ook al spreken we dezelfde taal. Japans is een moeizame taal. Er worden drie schrijfsystemen door elkaar gebruikt: het kanji is gebaseerd op de Chinese Hanzhi tekens, het hiragana is een Japans fonetisch alfabet en het katakana is een lettergreep-schrift met buitenlandse leenwoorden. Heel complex allemaal. Een Japanner schrijft geen officiële brief zonder woordenboek bij de hand, tenzij het een hele straffe taalkundige is. En ook de spreektaal is aarts-moeilijk, vanwege de sociale codes en de dialecten. Japanners die naar een ander eiland reizen, hebben het zelfs moeilijk om elkaar de weg te vragen. Maar kom, dat heeft niets meer met de voorstelling te maken.”